

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

10 Ekim 2019

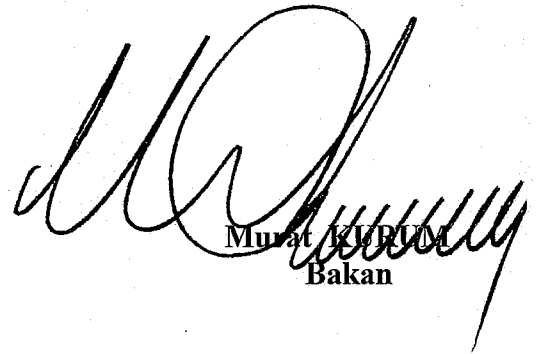
Sayı : 30824082/610- **237591**
Konu : Yazılı soru önergeleri

.../.../2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listelerde; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURBAN
Bakan

EKLER:

-Liste (4 Adet, 5 Sayfa)

-Cevap yazısı (51 Adet, 91 Sayfa)

7/12504 GK 143	7/12726 GK 145	7/13827	7/15235
7/11508 GK 135	7/12509 GK 143	7/13936	7/10305 GK:123
7/10888 GK 127	7/13379 GK 5	7/14435	7/9561 GK 108
7/11125 GK 135	7/16175	7/14437	7/9564 GK 108
7/17258 GK 75	7/15937	7/15609	7/7385 GK 77
7/9277 GK 101	7/7257 GK: 75	7/15610	7/7387 GK 77
7/12505 GK 143	7/13109 GK: 147	7/11980 GK:143	
7/14175 GK 24	7/15938	7/13377 GK:15	
7/16440	7/11347 GK:135	7/14646	
7/16176	7/16228	7/14181	
7/12727 GK 145	7/15935	7/13692	
7/12728 GK 145	7/15936	7/13688	
7/16439	7/11638 GK:142		
7/12619 GK 143	7/7258 GK: 75		
7/11777 GK 142	7/15298 GK:40		
7/11365 GK 135	7/12618 GK:143		
	7/13106 GK:147		

**T.C. ÇEVRE VE
ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI**

**ANTALYA MİLLETVEKİLİ
SAYIN ÇETİN OSMAN BUDAK'IN
TBMM 7/11777 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULARI VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Kentsel atıkların yüzde 10'undan azının geri dönüştürüldüğü, kalan yüzde 90'ının toprağa gömüldüğü, planlı ve sistemli bir atık dönüşüm sisteminin halen oluşturulmadığı Türkiye, dünyanın plastik çöplüğü haline gelme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Çevre örgütü Greenpeace Doğu Asya, 2016-2018 yılları arasında en fazla plastik atık ithal ve ihraç eden 21 ülkenin ithalat ve ihracat rakamlarının yer aldığı bir rapor yayımlamış, Çin'in 2018'de uygulamaya koyduğu plastik ithalat yasağının etkilerine de yer vermiştir. Raporda; "Çin'in 2018'deki plastik ithalat yasağının ardından plastik atıklar en çok Malezya, Vietnam ve Tayland'a gönderildi. Ancak bu ülkelerin hızlı bir şekilde ithalat kısıtlamaları getirmesinin ardından ihracat Endonezya, Hindistan ve Türkiye'ye kaydı" saptamasına yer verilmiştir. Rapora göre Türkiye'nin plastik atık ithalatı 2016 yılının başında aylık 4.000 ton iken 2018'in başında aylık 33.000 tona yükselmiş, 2018 yılının ortalarında ise aylık 20.000 ton olarak sabitlenmiştir. Türkiye'ye plastik atık ihraç eden ilk 10 ülke ise İngiltere, Belçika, Almanya, ABD, Hollanda, İspanya, İtalya, Slovenya, Fransa, Japonya'dır.

Buna göre;

- 1) Bu yolla Türkiye'ye gelen plastik atıklara ne yapılmaktadır? Nerede muhafaza edilmektedir? Ne kadarı 'atık dönüşüm sistemi yoluyla dönüştürülmektedir? Dönüştürülemiyor ise ne şekilde değerlendirilmektedir? Deniz ya da toprağa mı karışmaktadır?
- 2) Gelişmiş ülkeler bu konuda ithalat kısıtlamaları getirirken, Türkiye'nin adeta "gelişmiş ülkelerin plastik çöplüğüne" dönüştürülmesinin nedeni nedir?
- 3) İthalat kısıtlaması ile ilgili yasal düzenleme yapılması yönünde bir çalışma var mıdır? Varsa hangi aşamadır?
- 4) 2016'dan bu yana ithalat yoluyla Türkiye'ye giren plastik atık beş kat artış gösterirken, yürürlüğe koyduğunuz marketlerdeki plastik poşet yasağını bu durum ile nasıl bağdaştırmaktasınız?

CEVAPLAR:

1- Başta Çevre Kanunu olmak üzere; çevre mevzuatını oluşturan bütün hukuki düzenlemelerde atıkların geri dönüşümü öncelikli yönetim prensiplerinden birisi olarak ele alınmış; bu sayede doğal kaynakların korunması, atıkların geri dönüşüm sistemine dahil edilerek hammadde olarak ekonomiye tekrar kazandırılması ve kaynakların daha akılcı kullanılmasının sağlanması hedeflenmiştir. Geri dönüşüm sektöründe faaliyet gösteren lisanslı tesislerin kapasitelerinin artması yanında yurtiçi atık yönetim uygulamalarının da gelişimi ile toplanan ve geri dönüşü sağlanan atık miktarlarında önemli oranda artış yaşanmış olup, bu oran zamanla daha da yükselmektedir.

Ülkemize getirilen ve belirli kriterler doğrultusunda geri kazanımı sağlanarak ekonomimize kazandırılan malzemeler çöp olarak değil ekonomik değere haiz atık olarak addedilerek, atık mevzuatı kapsamında yönetimi sağlanmaktadır. Plastik sanayimizin ihtiyaç duyduğu hammadde temini için diğer ülkelerde olduğu gibi Ülkemizce de belli ölçeklerde lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından atık plastik ithal edilmekte ve geri kazanılarak ya hammadde olarak başka sektörler, ya da bitmiş ürün olarak piyasaya arz edilmektedir.

2,3,4- Ülkemizde geri dönüşüm sektörü Bakanlığımızın koordinasyonu ve yerel idarelerin işbirliği ile kapasitesi arttırarak, büyüyerek gelişme sürecini devam ettirmektedir. Geri dönüşüm sektöründe faaliyet gösteren lisanslı tesislerin kapasitelerinin artması yanında yurtiçi atık yönetim uygulamalarının da gelişimi ile toplanan atık miktarlarında önemli oranda artış yaşanmaktadır.

Geri dönüşüm sektörünün büyümesi ile birlikte bu sektörde yer alan tesislerin ihtiyacı olan atık hammaddelere ulaşımı noktasında da ilerleme /gelişme ihtiyacını doğurmaktadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ve yerel idarelerin katkıları ile toplanan atık miktarları gün geçtikçe artmakla birlikte geri dönüşüm sektörünün atık işleme kapasitesinin artmasından dolayı hammadde niteliği taşıyan atıklara yönelik talebin de artması, sektörü yurtdışı kaynaklardan atık temin etme yoluna sevk edebilmektedir.

Ülkemize getirilen ve belirli kriterler doğrultusunda geri kazanımı sağlanarak ekonomimize kazandırılan malzemeler çöp olarak değil ekonomik değere haiz atık olarak addedilerek, atık mevzuatı kapsamında yönetimi sağlanmaktadır. Plastik sanayimizin ihtiyaç duyduğu hammadde temini için diğer ülkelerde olduğu gibi Ülkemizce de belli ölçeklerde lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından atık plastik ithal edilmekte ve geri kazanılarak ya hammadde olarak başka sektörlere, ya da bitmiş ürün olarak piyasaya arz edilmektedir.

Atıkların İthalatı işlemleri; Ulusal Atık Yönetim Politikamıza uygun olarak ve yurt içindeki atık yönetimi çalışmalarının gelişiminin ve etkinliğinin korunması ilkesi esas alınarak düzenlenmekte ve Ticaret Bakanlığının uhdesinde belirlenmekte olup, sektör itibari ile ekonomik değere haiz atıkların ithalatı “Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği” ile kontrole tabi olarak yürütülmektedir.

Çevre Kanunu ve bu Kanun kapsamında çıkarılan Atık Yönetimi Yönetmeliği gereğince; ekonomik değere haiz bazı tehlikesiz atıkların ithalatına kontrollü bir şekilde Ticaret Bakanlığı’nca her yıl Bakanlığımız görüşleri doğrultusunda güncellenerek yayımlanan Tebliğler kapsamında izin verilmektedir. Tehlikesiz atıklar yalnızca lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından geri kazanım amaçlı getirilmekte olup, İthal edilen plastik atıkların tamamı geri kazanılarak hammadde elde edilmektedir. Geri kazanımı mümkün olmayan atıklar ile bertaraf amaçlı (depolama ve/veya yakma amaçlı) atık ithalatı yasaktır.

Ayrıca, söz konusu Tebliğler kapsamında yer alan tehlikesiz atıkların ithalinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimiz tarafından gümrük aşamasında denetimler yapılarak, tehlikesiz atıkların ithalatının Bakanlığımız izin ve denetiminde kontrollü olarak yapılması sağlanmaktadır.

Plastik alışveriş poşetlerinin hızlı bir şekilde atık haline gelmesi, hafif ağırlıkları nedeniyle etrafa yayılarak çevre kirliliğini önemli ölçüde arttırması ve kaynak verimliliğini olumsuz yönde etkilemesi nedeniyle atık yönetimi hiyerarşisinde ilk sırada yer alan önleme prensibi kapsamında birçok ülkede olduğu gibi ülkemizde de plastik poşetlerin gereksiz kullanımın engellenmesi amacıyla ücretlendirilmesi yönünde düzenleme yapılmıştır.